

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΚ393	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συλλογή και ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στην κοινωνική έρευνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, εστιασμένες συζητήσεις, εργαστηριακές ασκήσεις, Προφορικές Εργασίες φοιτητών		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΜΕΘΚ 131 – Μέθοδοι και τεχνικές της κοινωνιολογικής έρευνας: ποιοτικές μέθοδοι.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=1233		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια αναμένεται να είναι σε θέση: - Να σχεδιάζει μια ποιοτική έρευνα, να διατυπώνει στόχο και ερευνητικά ερωτήματα. - Να γνωρίζει τα διαφορετικά είδη ερωτήσεων που μπορούν να διατυπωθούν σε έναν οδηγό συνέντευξης. - Να διαμορφώνει και να χρησιμοποιεί έναν οδηγό συνέντευξης.

- Να περιγράφει τα κύρια χαρακτηριστικά της μεθόδου των ομάδων εστίασης και να αξιοποιεί την ομάδα εστίασης ως μέθοδο παραγωγής ποιοτικών δεδομένων.
- Να γνωρίζει και να εφαρμόζει στην πράξη τα στάδια της θεματικής ανάλυσης (ανάγνωση υλικού, κωδικοποίηση, μετατροπή κωδικών σε θεματικά μοτίβα, αξιολόγηση θεματικών μοτίβων, συσχετίσεις μεταξύ των εννοιών, συγγραφή τελικού κειμένου).
- Να γνωρίζει και να εφαρμόζει τις βασικές αρχές και τις διαδικασίες της αφηγηματικής ανάλυσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει ο μεθοδολογικός προβληματισμός και ο πειραματισμός πάνω σε ζητήματα παραγωγής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων. Έμφαση θα δοθεί στα διαφορετικά είδη της «ποιοτικής» συνέντευξης και στη μέθοδο των ομάδων εστίασης. Θα συζητηθεί η ιδιαιτερότητα της κάθε μεθόδου παραγωγής δεδομένων, οι μεθοδολογικές προϋποθέσεις της, καθώς και ο τύπος ερευνητικών ερωτημάτων που είναι συμβατός με αυτήν. Επίσης, θα παρουσιαστούν και θα δοκιμαστούν διαφορετικοί τρόποι αναλυτικής προσέγγισης και θα επιχειρηθεί να συνδεθούν οι τρόποι αυτοί με τα επιστημολογικά - θεωρητικά προαπαιτούμενά τους με σκοπό να αναδειχθούν οι δυνατότητες και τα όρια της κάθε εκδοχής.

Η διαδικασία παραγωγής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων να ιδωθεί στην οργανική της διασύνδεση με τα άλλα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας, που υιοθετεί τη ποιοτική προσέγγιση (θεωρητική προεργασία, διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων, πρόσβαση στο πεδίο, στρατηγικές επιλογής πληροφορητών, αναμέτρηση με δεοντολογικά ζητήματα). Για τον σκοπό αυτό οι συμμετέχοντες/ουσες στο σεμινάριο θα κληθούν να οργανώσουν και να υλοποιήσουν ένα ερευνητικό εγχείρημα σε επιλεγμένη θεματική περιοχή, παράγοντας οι ίδιοι/ες τα ερευνητικά δεδομένα και αναλύοντάς τα.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																						
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Υποστήριξη μαθησιακής διδασκαλίας και της επικοινωνίας με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn.																						
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Σεμινάρια</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>41</td></tr><tr><td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>50</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>20</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια	39	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	41	Εκπόνηση μελέτης (project)	50	Συγγραφή εργασίας	20											Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																						
Σεμινάρια	39																						
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	41																						
Εκπόνηση μελέτης (project)	50																						
Συγγραφή εργασίας	20																						
Σύνολο Μαθήματος	150																						
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης: - Ενεργή συμμετοχή στο μάθημα - Γραπτή Εργασία - Δημόσια Παρουσίαση																						

(5.) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: • Bazeley, P. (2013). <i>Qualitative Data Analysis. Practical Strategies</i>. Thousand Oaks: Sage. • Braun, V., & Clarke, V. (2006). <i>Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology</i>, 3 (2), pp. 77-101. • Braun, V., & Clarke, V. (2013). <i>Successful Qualitative Research – A practical guide for beginners</i>. London: SAGE. • Bryman, A. (2017). <i>Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας έρευνα (επιμ. Α. Αϊδίνης, μτφρ. Π. Σακελλαρίου)</i>. Αθήνα: Gutenberg. • Chamberlayne, P., Bornat, J. & Wengraf, T. (επιμ.) (2000). <i>The Turn to Biographical Methods in Social Science</i>. London: Routledge. • Coffey A. & Atkinson P. (1996) <i>Making Sense of Qualitative Data. Complementary Research Strategies</i>. London: Sage

- Ezzy, D. (2002) *Qualitative Analysis, Practice and Innovation*, New South Wales: Allen & Unwin.
- Flick, U. (1998). *Qualitative Forschung. Theorie, Methoden, Anwendung in Psychologie und Sozialwissenschaften*. Reinbek: Rowohlt Verlag.
- Gubrium, J. & Holstein, J. (1997) *The new Language of Qualitative Method*. New York, Oxford: Oxford University Press.
- Κασσέρη, Ζ. (2014). Η συμβολή των λογισμικών προγραμμάτων στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: το πρόγραμμα NVivo10. Επίμετρο στο Τσιώλης, Γ. Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική. (Σελ. 425-486).
- Κυριαζή, Ν. (2011). Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. (Νέα διευρυμένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.
- Lawrence Neuman, W. (2000). *Social Research Methods. Qualitative and Quantitative Approaches*. Boston: Allyn and Bacon.
- Λυδάκη, Α. (2001) Ποιοτικές μέθοδοι της κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Liamputtong Pr. (2007) *Researching the Vulnerable. A guide to sensitive research methods*. London: Sage.
- Mason, J. (2002/2011). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. (Ν. Κυριαζή, Επιμ., & Ε. Δημητριάδου, Μεταφρ.) Αθήνα: Πεδίο.
- Morgan D (1997) *Focus groups as qualitative research*. London: Sage.
- Robson, C. (2010). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. (επιμ. Κ.Μιχαλοπούλου, μτφρ. Β.Νταλάκου & Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg.
- Silverman, D. (1993). *Interpreting Qualitative Data. Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. London: Sage
- Strauss, A. & J. Corbin (1998). *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. (2^η Έκδ.) London: Sage Publications.
- Strauss, A. (1987) *Qualitative analysis for social scientists*. Cambridge:Cambridge University Press.
- Tashakkori, A. & Teddlie, C. *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research*. Thousand Oaks, CA: Sage 2003.
- Thompson, P. (1978/2002). Φωνές από το Παρελθόν – Προφορική Ιστορία (επιμ. Κ. Μπάδα, Ρ. Β. Μπούσχοτεν, μτφρ. Ρ. Β. Μπούσχοτεν, Ν. Ποταμιάνος). Αθήνα: Πλέθρον.
- Τσιώλης Γ. (2016). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες. Στο Γ. Πυργιωτάκης & Χρ. Θεοφιλίδης (επιμ.) *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο. 2016. Σελ. 422-450.
- Τσιώλης Γ. (2018). Η θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Στο Γ. Ζαϊμάκης, *Ερευνητικές διαδρομές στις Κοινωνικές Επιστήμες. Θεωρητικές – Μεθοδολογικές Συμβολές και Μελέτες Περίπτωσης*. Πανεπιστήμιο Κρήτης – Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής έρευνας. Σελ. 97-125.
- Τσιώλης Γ., Ν. Σερντεδάκης, Γ. Κάλλας (2011) (επ.): *Ερευνητικές Υποδομές και Δεδομένα στην Εμπειρική Κοινωνική Έρευνα*. Αθήνα: Νήσος.
- Τσιώλης, Γ. (2013) Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί 'ριζικής ασυμβατότητας' στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.) *Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα*. Αθήνα: Ίων. 2013. Σελ. 271-292.
- Τσιώλης, Γ. (2014) Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.

- William, E. S. and Maureen, J. M. (2000). *Owning the Story: Ethical Considerations in Narrative Research*, *Ethics & Behavior* 10(4):311-336.
- Willig, C. (2015). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην Ψυχολογία. Εισαγωγή.* (Ε. Τσέλιου επιστ. επιμ., Ε. Αυγήτα, μτφ). Αθήνα: Gutenberg.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Qualitative Methods
- International Journal of Qualitative Studies in Education
- Qualitative Health Research
- Qualitative Inquiry
- The Qualitative Report
- Qualitative Research
- Qualitative Research in Psychology
- Qualitative Research Journal (Association for Qualitative Research)
- Qualitative Social Work
- Qualitative Sociology
- Quality & Quantity: International Journal of Methodology
- Forum Qualitative Sozialforschung / Forum Qualitative Social Research